

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/29/2013
Identifikačné číslo spisu:	6011201101
Dátum vydania rozhodnutia:	18.06.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6011201101.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu v právnej veci navrhovateľky G. T., nar. XX. X. XXXX, bytom XXX XX Q. XXX, proti odporkyni Sociálnej poisťovni, ústrediu, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne o invalidnom dôchodku, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/263/2011-25 zo dňa 27. marca 2012, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 20Sd/263/2011-25 zo dňa 27. marca 2012 m e n í tak, že rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX zo dňa 12. septembra 2011, 8. decembra 2011 a 17. januára 2012 z r u š u j e a vec jej v r a c i a na ďalšie konanie. Navrhovateľke náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

Odporkyňa rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 12.09.2011 podľa § 263 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) a podľa § 29 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku a súčasne jej od 19. mája 2011 priznala invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v sume 287,60 EUR mesačne s tým, že od 19. mája 2011 jej zaniká nárok na doteraz vyplácaný invalidný dôchodok. V odôvodnení rozhodnutia uviedla, že vzhľadom na to, že navrhovateľke bol priznaný invalidný dôchodok podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, bol jej zdravotný stav opätovne preskúmaný podľa predpisov účinných do 31. decembra 2003. Posúdenie zdravotného stavu je obsahom lekárskej správy z 19.05.2011, ktorá tvorí súčasť odôvodnenia rozhodnutia a pretože sa skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu dôchodku nezmenili, patrí jej dôchodok v doterajšej sume. Keďže žiadosť o zvýšenie dôchodku sa považuje aj za žiadosť o uplatnenie nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, bol jej nárok posúdený aj podľa tohto ustanovenia s výslednou sumou invalidného dôchodku 282,50 EUR mesačne, zvýšený podľa § 82 zákona a opatrenia č. 404/2010 Z. z. na 287,60 EUR mesačne.

Proti tomuto rozhodnutiu podala navrhovateľka včas opravný prostriedok, v ktorom namietala priznanie zvýšeného invalidného dôchodku až od 19.05.2011, keď podľa lekárskeho posudku sa jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (MPSVZČ) k tomuto dátumu nezmenila. Má za to, že nárok na vyšší dôchodok jej vznikol už skôr.

Krajský súd v Banskej Bystrici napadnutým rozsudkom podľa § 250q ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) potvrdil toto rozhodnutie v spojitosti s rozhodnutiami odporkyne rovnakého čísla zo dňa 8. decembra 2011 a zo dňa 17. januára 2012 ako zákonné. V odôvodnení rozsudku uviedol, že na základe opravného prostriedku opätovne posúdil zdravotný stav navrhovateľky posudkový lekár Sociálnej poisťovne - ústredia so sídlom v Banskej Bystrici a v posudku z 30.11.2011 vyslovil záver, že navrhovateľka je naďalej invalidná podľa § 29 ods. 3 písm. a/ zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení a je invalidná aj podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, pretože má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 80% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Dátum vzniku invalidity podľa zákona o sociálnom poistení určil dňom podania žiadosti navrhovateľky o prehodnotenie zdravotného stavu a zvýšenie sumy invalidného dôchodku, to je 19. mája 2011, odkedy sa zmenila aj MPSVZČ zo 75% na 80%.

Vzhľadom na závery posudkov ohľadne zdravotného postihnutia navrhovateľky a na skutočnosť, že posudky podali orgány na to určené zákonom, súd dospel k záveru, že zistený skutkový stav u navrhovateľky spĺňa požiadavky pre priznanie invalidity určenej v napadnutom rozhodnutí, a preto napadnuté rozhodnutie odporkyne potvrdil ako vecne správne. Navrhovateľka nepredložila súdu dôkazy, ktoré by spochybnil závery posudkových lekárov a správnosť napadnutého rozhodnutia. Dátum 19. máj 2011 považoval aj súd za rozhodujúci z dôvodu, že k tomuto dátumu navrhovateľka požiadala o opätovné posúdenie zdravotného stavu a zvýšenie sumy invalidného dôchodku.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250k ods. 1 v spojení s ustanovením § 250l ods. 2 OSP tak, že navrhovateľke ich náhradu nepriznal, lebo nebola v konaní úspešná.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie. Uviedla v ňom, že nesúhlasí so záverom, že jej nepatrí doplatok k dôchodku za predchádzajúce obdobie. Postupom odporkyne bola od roku 2004 mesačne ukracovaná sumou cca 35 €; pretože bola v každom rozhodnutí o zvýšení dôchodku informovaná, že dôchodok je zvýšený aj podľa zákona č. 461/2003 Z.z., čo ju viedlo k domnienke, že má dôchodok vypočítaný podľa tohto zákona, až neskoro zistila, že má dôchodok podľa zákona z roku 1988. Preto napokon požiadala o prepočet dôchodku a jeho zvýšenie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia; skutkové okolnosti považuje za dostatočne ozrejmene a podložené. Má za to, že navrhovateľka nepreukázala zhoršenie zdravotného stavu v rozsahu odôvodňujúcom vznik invalidity od skoršieho dátumu, než zhodne stanovili posudkoví lekári sociálneho poistenia, t. j. od 19.05.2011. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 OSP, preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce v súlade s § 250ja ods. 2 OSP bez nariadenia pojednávania s tým, že deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a jednomyselne dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky je dôvodné.

Podľa § 195 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), organizačná zložka Sociálnej poisťovne pred vydaním rozhodnutia postupuje tak, aby presne a úplne zistila skutočný stav veci, a na ten účel obstará potrebné podklady na rozhodnutie.

Podľa § 196 ods. 1 zákona o sociálnom poistení dôkazom je všetko, čo môže prispieť k zisteniu a objasneniu skutočného stavu veci, najmä výpovede účastníkov konania a vyjadrenia účastníkov konania a svedkov, odborné posudky, znalecké posudky, správy, listiny, vyjadrenia a potvrdenia iných fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 71 ods. 6 zákona o sociálnom poistení miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať

zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 8 zákona).

Podľa § 71 ods. 3 prvej vety zákona o sociálnom poistení pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobým nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby.

Podľa § 71 ods. 4 zákona, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárskeho správneho a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby, a

b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Posúdenie rozsahu zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho zabezpečenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak pre účely správneho, ako aj na účely súdneho konania. Miera poklesu schopnosti sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú (§ 71 ods. 6, 7 zákona o sociálnom poistení).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľka podala dňa 19.05.2011 odporkynu, resp. jej pobočku v Žiari nad Hronom, podnet na prehodnotenie stupňa invalidity z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu. Na základe tejto žiadosti odporkyňa vydala 3 rozhodnutia:

1. rozhodnutie je zo dňa 12.09.2011 a jeho obsah je popísaný vyššie; rozhodujúci je výrok, ktorým bola jej žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku zamietnutá, ale od 19.05.2011 je bol priznaný invalidný dôchodok v sume 287,60 € podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s tým, že nárok na dovtedy vyplácaný invalidný dôchodok podľa zákona č. 100/1988 Zb. (vo výške 252,70 €) zaniká. Súčasťou odôvodnenia tohto rozhodnutia je Lekárska správa - odborný posudok o invalidite z 19.05.2011 posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Žiar nad Hronom so záverom o MPSVZČ 75%,

2. rozhodnutie je zo dňa 08.12.2011 a jediný rozdiel v jeho výroku oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu spočíva v sume priznaného invalidného dôchodku od 19.05.2011, a to 288,20 € (predtým 287,60 €). Neoddeliteľnú súčasť odôvodnenia tohto rozhodnutia tvorí opäť Lekárska správa - odborný posudok o invalidite z 19. mája 2011, hoci bolo vydané po novom posúdení zdravotného stavu navrhovateľky po podaní opravného prostriedku. Invalidita navrhovateľky bola opätovne posúdená dňa 30.11.2011 posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne ústredie, vysunuté pracovisko v Banskej Bystrici so záverom o MPSVZČ 80% (namiesto dovtedajších 75%) s rozhodujúcim zdravotným postihnutím schizofrénia, kap. V, pol. 2 písm. b/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení, zvýšeným o 5% podľa kap. VI, odd. A pol. 9 písm. b/ prílohy,

3. rozhodnutie je zo dňa 17.01.2012 s totožným výrokom ako u rozhodnutia z 08.12.2011, pričom v podstate sa jednalo o opravu odôvodnenia poukazom na lekársku správu z 30.11.2011 so záverom o 80% MPSVZČ.

Z uvedeného teda možno dospieť k záveru, že 1. rozhodnutie bolo prehodnotené na základe novej lekárskej správy a 2. rozhodnutie obsahuje nesprávne odôvodnenie, preto nebol dôvod potvrdiť ich ako zákonné. Pokiaľ ide o 3. rozhodnutie, pre odvolací súd je nepochopiteľné, prečo prvým výrokom odporkyňa rozhodla o zamietnutí žiadosti o zvýšenie sumy invalidného dôchodku, keď druhým výrokom rozhodla o zvýšení tejto sumy z 252,70 € na 288,20 €. Pokiaľ išlo len o to, že sa nezvyšuje invalidný dôchodok priznaný ešte podľa zákona č. 100/1988 Zb., ale prepočítaný dôchodok podľa zákona č. 461/2003 Z.z., treba súhlasiť s námietkou navrhovateľky, že bola uvedená do omylu tým, že v rozhodnutiach vydaných po 01.01.2004 sa uvádzalo zvýšenie dôchodku podľa § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. a preto nežiadala už skôr o invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z.

Na základe podaného opravného prostriedku došlo dňa 30.11.2011 k opätovnému posúdeniu dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu navrhovateľky posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne - ústredia, vysunutého pracoviska v Banskej Bystrici so záverom o MPSVZČ 80% (namiesto dovtedajších 75%). V posudku je však výslovne uvedené, že ide o posúdenie invalidity na základe konania o opravnom prostriedku zo dňa 7. októbra 2011 proti rozhodnutiu Ústredia Sociálnej poisťovne

zo dňa 12.09.2011 z dôvodu nesúhlasu s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri kontrolnej lekárskej prehliadke vykonanej na žiadosť poistenca o zvýšenie sumy invalidného dôchodku zo dňa 19.05.2011. Navrhovateľka však určenú MPSVZČ nenamietala, ale dôvodom podania opravného prostriedku, ako to uviedla navrhovateľka aj v odvolaní proti rozhodnutiu krajského súdu, bol jej nesúhlas s dátumom zvýšenia invalidného dôchodku. Preto vzhľadom na uvedený nesprávny dôvod opakovaného posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky (teda nesúhlas s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť) sa posudkový lekár primárne nevenoval tejto námietke, ktorá bola dôvodom nespokojnosti navrhovateľky.

Vzhľadom na uvedené dospel odvolací súd k záveru, že vo veci nebol riadne zistený skutkový stav ohľadne zdravotného postihnutia navrhovateľky pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na zvýšenie invalidného dôchodku, pokiaľ ide o dátum jeho priznania. Preto dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je potrebné zmeniť a všetky tri súvisiace rozhodnutia odporkyne zrušiť pre ich nezákonnosť jednak z dôvodu nepreskúmateľnosti a jednak pre nedostatočné zistenie skutkového stavu a vec jej vrátiť na ďalšie konanie (§ 250i ods. 2 v súvislosti s § 250ja ods. 3 OSP).

V ňom bude potrebné doplniť dokazovanie vo veci posúdenia zdravotného stavu navrhovateľky so zameraním na dátum zmeny jej MPSVZČ a s tým súvisiace zvýšenie invalidného dôchodku po zohľadnení lekárskeho správneho a vyššieho, ktoré má navrhovateľka k dispozícii a až na tom základe bude môcť odporkyňa vo veci znovu rozhodnúť (jedným rozhodnutím), pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodní.

O trovách prvostupňového aj odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods.1 a 2 v spojení s § 250k ods.1 OSP tak, že úspešnej navrhovateľke nepriznal ich náhradu, pretože si žiadne trovy neuplatnila.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.